

Acta Chirurg Croat 2008; 5:49-50

KOZMETSKO UVEĆANJE DOJKI IMPLANTATIMA I POVEĆANI RIZIK SAMOUBOJSTVAPetričević T¹, Juričić J², Krnić D², Roguljić L²**SAŽETAK**

U nekoliko posljednjih godina objavljeno je nekoliko velikih epidemioloških studija koje ukazuju na povećani rizik samoubojstva kod žena kojima je rađeno uvećanje dojki. Najčešće se to pripisuje prijeoperacijskim psihijatrijskim tegobama ovih žena. To je jedina skupina osoba kojima je rađena estetska operacija s dokazanim uvećanjem rizika samoubojstva. Stoga je potrebna pažljiva prijeoperacijska procjena kako bi se prepoznalo one žene koje imaju povijest psihijatrijskog liječenja, ili kod kojih kirurg sumnja na te tegobe kako bi im se pomoglo psihijatrijskim postupcima, jer kozmetska operacija sigurno neće riješiti njihov osnovni problem.

Ključne riječi: uvećanje dojki, implantati, samoubojstvo

Od kada je, 1981. godine, Goin objavio monografiju o psihološkim posljedicama estetskih kirurških zahvata, objavljene su brojne studije o emocionalnim problemima prije i poslije kozmetskih zahvata.⁽¹⁾ Posljednjih nekoliko godina objavljeno je nekoliko velikih epidemioloških studija koje ukazuju na značajno povećanje rizika samoubojstva od 2-3 puta u poredbi s općom populacijom kod žena kojima je rađeno uvećanje dojki implantatima. Rad je pregledni prikaz najcitiranijih studija na engleskom jeziku nadenih pretraživanjem Medline-a.

Cook i sur. su uspoređivali osobine skupinu žena kod kojih je rađeno uvećanje dojki implantatima i skupinu bez kozmetskih zahvata. ⁽²⁾ Rezultati studije pokazuju da žene kod kojih je rađeno uvećanje dojki konzumiraju više alkohola, u mladoj dobi imaju prvu trudnoću i prvi porod, češće prekidaju trudnoću, češće koriste oralne kontraceptive, imaju više spolnih partnera tijekom života i rjeđe imaju prekomjernu tjelesnu težinu. ⁽²⁾ Autori zaključuju kako bi ove razlike u budućim studijama mogle pomoći u razjašnjavanju nekih dugotrajnih zdravstvenih posljedica kod žena koje imaju kozmetsko uvećanje dojki.²

Brinton i sur. analiziraju 12 144 žene s implantatom dojki i 3 614 žena s drugim estetskim zahvatima kroz 5 godina. Nalaze povećani rizik samoubojstva i smrti u prometnim nezgodama u skupini žena s implantatom dojki. ⁽³⁾

Jacobsen i sur. su analizirali 27161 ženu s implantatima dojki u poredbi s 7071 ženom kod kojih je rađena redukcija dojki i 1736 žena s drugim estetskim zahvatima u danskoj u razdoblju od 1973-1995. ⁽⁴⁾ Također su identificirali prijeoperacijske psihijatrijske pore-

mećaje u sve tri skupine iz podataka u nacionalnom registru koji ima podatke o svim hospitalizacijama u psihijatrijskim ustanovama od 1969. ⁴ Žene kod kojih su postavljani implantati imale su značajno veću prevalenciju psihijatrijske hospitalizacije. ⁽⁴⁾ Ukupni mortalitet žena s implantatima je bio veći u usporedbi s općom populacijom i to zbog samoubojstava i bolesti povezanih s pušenjem. ⁽⁴⁾ Autori zaključuju da je povećani rizik samoubojstva kod žena s implantatima dojke uzrokovan povećanom prevalencijom psihijatrijskih poremećaja u ovoj skupini, te preporučuju pažljiv prijeoperacijski psihološki probir među ženama koje traže uvećanje dojki. ⁽⁴⁾

Koot i sur. su pratili 3521 ženu s implantatima dojki u Švedskoj u razdoblju od 1965-1993 i našli 50% veći mortalitet u usporedbi s općom populacijom. ⁽⁵⁾ Povećana smrtnost je prvenstveno zbog samoubojstava i malignih bolesti povezanih s pušenjem. ⁽⁵⁾ Povećani rizik samoubojstva je vjerojatno odraz veće prevalencije psihijatrijskih poremećaja nego izravne povezanosti s estetskim zahvatom. ⁽⁵⁾

McLaughlin i sur. navode kako se žene koje žele kozmetsko uvećanje dojki životnim stilom (pušenje, konzumacija alkohola, spolni život) razlikuju od žena koje žele druge vrste kozmetskih zahvata. ⁽⁶⁾ Kako je uvećanje dojki jedina kozmetička procedura kod koje postoji snažna epidemiološka povezanost sa samoubojstvom preporučuju pažljive prijeoperacijske psihijatrijske konzultacije kod žena koje žele uvećanje dojki. ⁽⁶⁾

Sarwer analizira 7 epidemioloških studija o povećanom riziku samoubojstva kod žena s implantatima dojki do sada objavljenih i preporučuje da žene koje

¹ Klinika za psihijatriju, Klinička bolnica «Sestre milosrdnice», Zagreb, Hrvatska

² Klinika za kirurgiju, Klinički bolnički centar «Split», Split, Hrvatska

imaju povijest psihijatrijskih tegoba ili ako plastični kirurg posumnja na psihijatrijske tegobe trebaju biti psihološki evaluirane prijeoperacijski. (7)

Pukkala i sur. su analizirali 2166 žena s implantatom dojki u razdoblju od 1970-2000. u Finskoj. (8) U usporedbi s općom populacijom nalaze samo značajno uvećani rizik samoubojstva. (8)

Sarwer se analizom epidemioloških studija slaže u povećanom riziku samoubojstva kod žena s uvećanjem dojki, ali ne nalazi sigurnih podataka o razlici u riziku samoubojstva između njih i žena s drugim estetskim zahvatima, te preporučuje prijeoperacijsku psihijatrijsku obradu samo kod žena s prijašnjim psihijatrijskim problemima. (9)

Lipworth nalazi trostruko povećanu smrtnost među ženama s implantatima dojke uzrokovanu samoubojstvima, ovisnostima i prometnim nezgodama. (10) Povećani rizik samoubojstva nije značajno uvećan do 10 godina poslije zahvata. I on pretpostavlja značajne psihijatrijske probleme među ovim ženama. (10)

Gotovo sve studije nalaze značajno uvećanje rizika samoubojstva kod žena kojima je rađeno kozmetičko uvećanje dojki implantatima i to 2-3 puta u poredbi s općom populacijom. Također većina studija nalazi kako jedan dio ovih žena češće ima neki od psihijatrijskih problema, razlikuju se životnim stilom u odnosu na žene podvrgnute drugim estetskim zahvatima. Neke od studija preporučuju prijeoperacijsku psihijatrijsku obradu svih žena koje žele uvećanje dojki, dok druge preporučuju obradu samo onih koje imaju povijest

psihijatrijskih tegoba ili kada kirurg posumnja na psihijatrijske probleme. Nema sigurnih dokaza o uzročnim povezanostima životnog stila, samog operacijskog zahvata, poslijeoperacijskih komplikacija s povećanim rizikom samoubojstva. Većina autora sugerira dalje epidemiološke studije u evaluaciji razloga i uzročno - posljedičnih veza psihijatrijskih tegoba, operacijskog zahvata i povećanog rizika samoubojstva.

Sve značajne studije su rađene u Skandinavskim zemljama i Sjevernoj Americi koje imaju slične sociološke i kulturne osobitosti. Posebno su temeljite studije u Skandinavskim zemljama koje dugo imaju pouzdane registre bolesti i uzroka smrti na državnoj razini, dok je u SAD-u zbog pravnih razloga teže doći do podataka.

Bilo bi zanimljivo vidjeti studije iz zemalja s drugačijim kulturnim i sociološkim osobitostima (katoličke zemlje, zemlje istoka itd) i vidjeti utječu li takve okolnosti na razlike u riziku samoubojstva.

U Hrvatskoj nema objavljenih podataka o broju zahvata i njihovoj povezanosti s rizikom samoubojstva. Ali, za pretpostaviti je kako i kod nas žene kojima je urađeno povećanje dojki imaju veći rizik samoubojstva u poredbi s ženama kojima su rađeni drugi estetski zahvati. Stoga bi bilo uputno da kirurg pažljivo procijeni svaku ženu koja želi uvećanje dojki i u slučaju sumnje u psihijatrijske tegobe ili prijašnje psihijatrijsko liječenje uputi na psihijatrijsku obradu. Uvećanje dojki u toj skupini žena zasigurno neće riješiti njihove ozbiljnije probleme.

LITERATURA:

1. Goin JL, Goin MK. Changing the body: psychological effects of plastic surgery. Baltimore, Williams and Wilkins, 1981.

2. Cook LS i sur. Characteristics of women with and without breast augmentation. JAMA. 1997; 277(20): 1612-1616.

3. Brinton LA, Lubin JH, Murray MC, Colton T, Hoover RN. Mortality rates among augmentation mammoplasty patients: an update. Epidemiology. 2006;17(2):162-169.

4. Jacobsen K i sur. Mortality and suicide among Danish women with cosmetic breast implants. Arch Intern Med. 2004;164:2450-2455.

5. Koot VCM, Peeters PHM, Granath F, Nyren O. Total and cause specific mortality among Swedish women with cosmetic breast implants: prospective study. BMJ. 2003;326:527-528.

6. McLaughlin JK, Wise TN, Lipworth L. Increased risk of suicide among patients with breast implants: do epidemiologic data support psychiatric consultation? Psychosomatics. 2004;45:277-280.

7. Sarwer DB. The psychological aspects of cosmetic breast augmentation. Plast Reconstr Surg. 2007;120(7):110-117.

8. Pukkala i sur. Causes of death among Finnish women with cosmetic breast implants 1971-2001. Ann Plast Surg. 2003;51(4):339-342.

9. Sarwer DB, Brown GK, Evans LE. Cosmetic breast augmentation and suicide. Am J Psychiatry. 2007;164:1006-1013.

10. Lipworth L, Nyren O, Ye W, Fryzek JP, Tarone RE, McLaughlin JK. Excess mortality from suicide and other external causes of death among women with cosmetic breast implants. Ann Plast Surg. 2007;59(2):119-123.